

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatio Synoptica De Iudiciis Ad Lib: II. Decretal: Gregorii IX.

Herberstein, Ferdinand von
Tabarelli de Fatis, Donato Vincenzo

Spirens., 1660

19. An aliquando debitum, & obligatio cuiusdam inesse possit ad accusandum, vel denunciandum maximè in delictis, quae Reipublic: perniciem adferunt, aut in damnum proprium vergunt aut etiam tertij?

urn:nbn:de:hbz:466:1-11416

cipiēt, si sint à fisco annotata & occupata; aliàs si per 20. annos fiscus non petat, nunquam petet. Item si moriatur infra añum, licet bona fuerint annotata crimen morte extinguitur, & bona venient ad successores. Qualiter autem requirendus reus sit & quid juris in talibus, habetur ff. de re-quir: reis absent. L. 1. & 2. per totum. SED qualiter fiet annotatio bonorum? Respondeo scribet Notarius omnia bona, scilicet quot domus, quot prædia, quot vineæ sint, & quot jugera, sicut habetur ff. de censibus. L. forma. Ratio porrò cur absentes accusari non debeant, est: quod Judex ex Rei præsentia, vultu, aspectu, qualitate personæ, constantia, trepidatione, ex oculorum sermonisq; indiciis in capitalis criminis cognitionem devenire debeat. ut benè *Canisius lib: 4. titul: 19.* Dico capitalis, quia si pecuniariam solum pœnam crimen mereatur, poterit in absentem, si sæpiùs monitus per contumaciam absit procedi. L. absent. ff. de pœnis. de absolutis per sententiam, an & quando deferri possint dictum supra.

19. Suppositis verò quodammodo his,

quæ

quæ de hac materia attulimus: inquiren-
 dum modò est circa debitum accusandi,
 pro quo *DICO* certum esse de facto nun-
 quam ferè privatum obligari determina-
 te ad accusandum, ut benè *Angelus in L. 1.*
C. ut nemo invit. accusar. cogat. cum malis
 omnibus sufficienter occurri possit vel
 per juridicam factam iudici aut fiscali de-
 nuntiationem, vel per simplicem quere-
 lam: ex quo cum Angelo censemus do-
 ctrinam *S. Tho: 2. 2. q. 68. ar. 1.* docentis
 aliquem ex præcepto teneri aliquando ac-
 cusare, intelligendam esse, in casu, quo
 damnum intentatum ex speciali ratione
 procederet contra Rempub: quod aliâ
 ratione, puta simplici denuntiatione pro-
 pulsari non possit, quia quisque tenetur,
 ut pars etiam cum detrimento proprio
 consulere bono totius cum medio aliàs li-
 cito. *DIXI* ratione speciali, neq; enim do-
 ctrina nostra intelligenda est de peccatis,
 quæ perniciofa sunt bono communi ex
 ratione quadam generali, quia scilicet alii
 possent accipere scâdalum ad eadem per-
 petranda, nisi puniantur, ut sunt adulte-
 rium, fornicatio; uti neq; conclusio in-

telligenda est de criminibus, quæ ratione frequentia inferunt commune damnum Reipub: ut quando quis sæpè furatur, occidit, hæc enim non ita immediatè & directè nocent Reipub: & faciliùs aliis viis corriguntur: sed procedunt dicta in criminibus exceptis, ut læsæ Majestatis, perduellionis, schismatis, expilationis ærarii publici, pravorum dogmatum, etiam si occulta prorsus sint, & in iudicio probari non possint, quia ut dicemus *tit. seq. n. 14.* accusatio tua in tali casu non tam tendit in punitionem delicti, quam ad præcavendum damnum Reipub: aut communitatis: cuius bonum præponderat, bono privato famæ delinquentis occulti.

20. ASSERIMUS præterea quemlibet teneri accusare, aut reum denunciare, quando, id est, necessarium ad impediendum grave malum tertio imminens, & sine magno damno accusator præstare potest; quia Lex naturæ, & charitatis tali casu urget: non tantùm secularem, sed etiam Clericum & Religiosum esto reus accusandus foret de capitali crimine, ut benè *Caitanus apud Sanch: lib. 6. consil. cap. 2.*